

Z A K O N

O SEMENU

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se uslovi i način proizvodnje, dorade, korišćenja, prometa, uvoza i ispitivanje kvaliteta semena poljoprivrednog bilja, rasada poljoprivrednog bilja i micelija jestivih i lekovitih gljiva, priznavanje novostvorenih domaćih sorti i odobravanje uvođenja u proizvodnju stranih sorti i upis sorti poljoprivrednog bilja u Registar sorti poljoprivrednog bilja.

Član 2.

Odredbe ovog zakona ne odnose se na proizvodnju i promet genetički modifikovanog semena poljoprivrednog bilja, rasada poljoprivrednog bilja i micelija jestivih i lekovitih gljiva.

Odredbe ovog zakona ne odnose se i na uzorke semena koje preduzeće i drugo pravno lice koje se bavi poslovima ispitivanja i oplemenjivanja bilja u oblasti ratarstva i povrtarstva proizvodi, umnožava, prima ili šalje drugom pravnom licu koje se bavi poslovima ispitivanja i oplemenjivanja u ovim oblastima u cilju naučnih istraživanja i izvođenja eksperimenata, u količinama koje služe za ogledne svrhe ili za banke biljnih gena.

Odredbe ovog zakona kojima se utvrđuje priznavanje sorti poljoprivrednog bilja ne odnose se na sorte cveća, lekovitog, aromatičnog, začinskog i ukrasnog bilja, smeše trava za parkove i sportske terene i micelije jestivih i lekovitih gljiva.

Član 3.

Pojedini izrazi, upotrebljeni u ovom zakonu, imaju sledeće značenje:

1) seme poljoprivrednog bilja (u daljem tekstu: seme) jesu generativni ili vegetativni delovi biljaka (seme žita, industrijskog, krmnog, povrtarskog, lekovitog, aromatičnog, začinskog bilja, cveća, krtole, lukovice, češnjevi, rasad, micelije jestivih i lekovitih gljiva) koji se koriste za umnožavanje i proizvodnju poljoprivrednog bilja;

2) sorta poljoprivrednog bilja (u daljem tekstu: sorta) jeste skup gajenih biljaka jedne biljne vrste koje se razlikuju po bilo kom svojstvu (morfološkom, proizvodnom i dr.) unutar iste biljne vrste od drugih sorti i koje posle generativnog ili vegetativnog umnožavanja zadržavaju uniformnost, stabilnost, kao i druga svojstva po kojima se razlikuju od drugih sorti;

3) sortno seme jeste seme sorti koje se nalaze u Registru sorti poljoprivrednog bilja, uključujući i roditeljske komponente i sve kategorije semena

proizvedene umnožavanjem predosnovnog semena sorti, a sertifikovano je kao sortno seme;

4) nesortno seme jeste seme koje nije obuhvaćeno tačkom 3. ovog člana, čija je proizvodnja odobrena i kontrolisana, a sertifikovano je kao nesortno seme (seme cveća, aromatično, lekovito i začinsko bilje);

5) naturalno seme jeste nedorađeno i nedeklarisano seme;

6) sertifikovano seme jeste seme proizvedeno od semena poznatog genetičkog porekla i genetičke čistoće čija je proizvodnja kontrolisana i koje je ispitano, dorađeno i deklarirano u skladu sa odredbama ovog zakona;

7) kategorija semena poljoprivrednog bilja jeste određena generacija umnožavanja semena;

8) proizvođač semena jeste privredno društvo, odnosno preduzeće, drugo pravno lice ili preduzetnik koje se bavi proizvodnjom, prometom ili uvozom semena;

9) rasad poljoprivrednog bilja (u daljem tekstu: rasad) jeste biljni materijal dobijen generativnim ili vegetativnim putem, a koji se koristi za umnožavanje poljoprivrednog bilja;

10) micelija jeste vegetativno telo gljiva umnoženo na čvrstoj ili tečnoj hranljivoj podlozi koje služi za dalje umnožavanje gljiva, a koristi se za ishranu ljudi ili u lekovite svrhe;

11) oplemenjivač sorte (u daljem tekstu: oplemenjivač) jeste privredno društvo, odnosno preduzeće, drugo pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice koje je stvorilo ili otkrilo novu sortu;

12) održavalac sorte jeste oplemenjivač ili proizvođač koji održava sortu po propisanim metodama i garantuje da je sorta ostala nepromenjena tokom održavanja i da je kao takva uniformna i stabilna;

13) standardni uzorak jeste uzorak semena koji oplemenjivač dostavlja nadležnom organu u momentu upisa sorte u Registar sorti poljoprivrednog bilja, a koji se koristi kao kontrolni uzorak;

14) dorada semena jeste proces u kome se seme poljoprivrednog bilja priprema za tržište a obuhvata sušenje, prečišćavanje, selektiranje, kalibiranje, poliranje, piliranje, inkrustriranje, granuliranje i dr), kao i tretiranje semena pesticidima ili biostimulatorskim sredstvima registrovanim za tu namenu;

15) kvalitet semena jeste sortna originalnost (sortnost) i genetička čistoća, sadržaj vlage, klijavost, čistoća, vlaga, zdravstveno stanje semena, kao i prilagođenost semena za setvu, sadnju ili razmnožavanje;

16) uzorak semena jeste najmanja propisana količina semena koja reprezentuje partiju iz koje je uzeta, a radi utvrđivanja kvaliteta;

17) uzorkovač jeste fizičko lice ovlašćeno za uzorkovanje semena;

18) partija semena jeste određena količina semena poreklom sa iste parcele i iste godine proizvodnje čija masa ne prelazi najveću dozvoljenu količinu, homogena je, fizički se može identifikovati i označena je jedinstvenim brojem;

19) postkontrolna ispitivanja jesu ispitivanja kojima se proverava originalnost (sortnost) i genetička čistoća sorte koja se nalazi u proizvodnji, doradi ili prometu;

20) ISTA sertifikat jeste dokument o kvalitetu partije semena u međunarodnom prometu (ISTA - Međunarodna organizacija za ispitivanje semena);

21) OECD sertifikat jeste dokument o sortnosti semena u međunarodnom prometu (OECD - Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj);

22) priznavanje sorti jeste priznavanje domaćih novostvorenih sorti i odobravanje uvođenja u proizvodnju stranih sorti;

23) DUS test jeste test kojim se utvrđuje različitost, uniformnost i stabilnost sorte u skladu sa odredbama UPOV (Međunarodna unija za zaštitu novih biljnih sorti);

24) VCU test jeste test kojim se utvrđuje proizvodna i upotrebna vrednost sorte;

25) sorta standard jeste sorta upisana u Registar sorti poljoprivrednog bilja, a koja se ističe po svojim proizvodnim i upotrebnim vrednostima i kao takva služi u postupku priznavanja sorte;

26) odomaćena sorta jeste autohtona domaća i odomaćena strana sorta upisana u Registar sorti poljoprivrednog bilja;

27) referentna kolekcija jeste zbirka sorti jedne biljne vrste specifičnih morfoloških karakteristika određenih po UPOV kriterijumima koja služi u oceni novih sorti na svojstva različitosti, uniformnosti i stabilnosti (DUS test);

28) banka biljnih gena jeste mesto čuvanja, opisivanja, sakupljanja i upotrebe biljnih genetičkih resursa.

Član 4.

Kategorije sortnog semena, u smislu ovog zakona, jesu:

- 1) predosnovno;
- 2) osnovno;
- 3) sertifikovano seme prve generacije;
- 4) sertifikovano seme druge generacije;
- 5) proizvodno.

Predosnovno seme jeste elita samooplodnih biljnih vrsta, samooplodne linije, super elita krompira i seme roditeljskih komponenti. Proizvodi ga i održava održavalac, a koristi se za proizvodnju osnovnog semena. U prometu je označeno etiketom bele boje sa dijagonalnom linijom roze boje.

Osnovno seme jeste original samooplodnih biljnih vrsta, komponente hibrida i elita krompira. Proizvodi se pod kontrolom ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: Ministarstvo), a koristi se za proizvodnju sertifikovanog semena prve generacije. U prometu je označeno etiketom bele boje.

Sertifikovano seme prve generacije jeste prva sortna reprodukcija samooplodnih biljnih vrsta, prva generacija hibrida i original krompira, koristi se za proizvodnju semena druge generacije. Proizvodi se pod kontrolom Ministarstva. U prometu je označeno etiketom plave boje.

Sertifikovano seme druge generacije jeste druga sortna reprodukcija samooplodnih biljnih vrsta i prva sortna reprodukcija krompira. Proizvodi se pod kontrolom Ministarstva. U prometu je označeno etiketom crvene boje.

Proizvodno seme cveća, aromatičnog, lekovitog i začinskog bilja, kao i bilja koje nema priznate sorte a zadovoljava po autentičnosti i čistoći vrste. Proizvodi se pod kontrolom proizvođača.

Ministar nadležan za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: ministar) propisuje kategoriju semena do koje je dopušteno umnožavati seme za pojedine vrste poljoprivrednog bilja.

U nedostatku kategorija sortnog semena iz stava 1. ovog člana Ministarstvo može da odobri proizvodnju u tekućoj godini i niže kategorije semena poljoprivrednog bilja iz domaće proizvodnje.

II. PROIZVODNJA SEMENA

Član 5.

Proizvodnjom semena može da se bavi privredno društvo, odnosno preduzeće, drugo pravno lice i preduzetnik (u daljem tekstu: proizvođač), koji je upisan u Registar proizvođača semena, rasada, micelija jestivih i lekovitih gljiva.

Proizvodnjom semena može da se bavi i fizičko lice na osnovu zaključenog ugovora o saradnji sa proizvođačem semena, a seme proizvedeno u toj saradnji smatra se proizvodnjom proizvođača.

Član 6.

Upis u Registar proizvođača semena, rasada, micelija jestivih i lekovitih gljiva (u daljem tekstu: Registar) vrši se na osnovu zahteva koji proizvođač podnosi Ministarstvu.

Zahtev za upis u Registar sadrži:

- 1) podatke o proizvođaču (naziv, sedište, adresa, matični broj i poreski broj);
- 2) šifru delatnosti proizvođača;
- 3) podatke o mestu proizvodnje semena (katastarska parcela, obrada, nega, zaštita zemljišta i očuvanje bioloških i hemijskih svojstava zemljišta za proizvodnju semena);
- 4) podatke o vrsti i kategoriji semena i obimu proizvodnje;

5) podatke o odgovornom licu (ime i prezime, adresa, jedinstveni matični broj i dokaz da ima završen poljoprivredni fakultet, smer ratarski, povrtarski, opšti ili drugi smer sa položenim ispitom iz semenarstva sa najmanje tri godine radnog iskustva).

Ako proizvođač obavlja delatnost na više različitih mesta, u zahtevu navodi podatke iz stava 2. tač. 3), 4) i 5) ovog člana za svako mesto proizvodnje.

Ministar donosi rešenje o upisu u Registar.

Proizvođač je dužan da svaku promenu podataka prijavi Ministarstvu u roku od 15 dana od dana nastale promene.

Član 7.

Podaci iz Registra su javni.

Ministar bliže propisuje sadržinu i način vođenja Registra.

Član 8.

Proizvođač se briše iz Registra ako svojom odlukom prestane da obavlja delatnost proizvodnje semena ili ako prestane da ispunjava uslove iz člana 6. stav 2. tač. 3), 4) i 5) ovog zakona.

Član 9.

Proizvođač je dužan da vodi knjigu evidencije o proizvodnji semena.

Knjiga evidencije o proizvodnji semena iz stava 1. ovog člana sadrži: broj rešenja o upisu u Registar, ime lica koje obavlja poslove stručnog rukovođenja proizvodnjom semena, pregledni plan semenskog useva, odnosno objekta sa jasno označenim delom gde se proizvodi seme, vrstu, odnosno sortu i godinu proizvodnje semena sa kojim zasniva proizvodnju, količinu ukupno primljenog semena, podatke o načinu proizvodnje, vrsti i datumu izvođenja radova.

Član 10.

Proizvođač može proizvoditi seme sorti koje su upisane u Registar sorti poljoprivrednog bilja.

Član 11.

Za potrebe stranog naručioca od uvezenog semena sorte koja nije upisana u Registar sorti poljoprivrednog bilja može se po osnovu zaključenog ugovora sa stranim naručiocem proizvoditi, dorađivati i ispitivati seme od strane lica koja ispunjavaju uslove za vršenje ovih poslova.

Seme iz stava 1. ovog člana može se proizvoditi, dorađivati i ispitivati po prethodno pribavljenoj saglasnosti Ministarstva na osnovu ugovora sa stranim

naručiocem prema kojem strani naručilac preuzima celokupnu količinu proizvedenog naturalnog ili doradenog semena.

Održavalac sorte može da po prethodno pribavljenoj saglasnosti Ministarstva umnožava i ispituje predosnovno seme sorte koje je u postupku priznavanja u Republici.

Proizvodnja semena iz st. 1. i 3. ovog člana podleže zdravstvenom pregledu.

Seme iz st. 1. i 3. ovog člana nije dozvoljeno stavljati u promet na teritoriji Republike.

Proizvodnja sortnog semena za račun domaćeg naručioca može se obavljati u drugoj državi, na osnovu ugovora domaćeg naručioca i inostranog proizvođača, uz saglasnost Ministarstva.

III. KONTROLA PROIZVODNJE SEMENA

Član 12.

Proizvodnja semena podleže obaveznoj stručnoj kontroli.

Stručnom kontrolom proizvodnje semena utvrđuje se: poreklo upotrebljenog semena, vrsta, sorta i kategorija.

Član 13.

Stručnu kontrolu proizvodnje predosnovnog semena vrši održavalac sorte.

Stručnu kontrolu proizvodnje ostalih kategorija semena (u daljem tekstu: kontrola proizvodnje) vrši Ministarstvo.

Stručne poslove kontrole proizvodnje semena iz stava 2. ovog člana Ministarstvo može da poveri stručnoj organizaciji.

Stručna organizacija može da vrši poslove stručne kontrole ako ima zaposlenog diplomiranog inženjera poljoprivrede, smer ratarski, povrtarski ili opšti i diplomiranog inženjera poljoprivrede, smer zaštita bilja sa najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima kontrole i položen stručni ispit.

Član 14.

Proizvođač je dužan da podnese prijavu za vršenje kontrole proizvodnje Ministarstvu u roku od 15 dana od dana završetka setve, a najkasnije:

- 1) za jesenju setvu do 31. decembra;
- 2) za prolećnu setvu do 30. juna.

Član 15.

Održavalac na osnovu dokumentacije o izvršenoj kontroli proizvodnje predosnovnog semena izdaje uverenje o priznavanju semenskog useva predosnovnog semena.

Održavalac vodi evidenciju o izdatim uverenjima iz stava 1. ovog člana i čuva dokumentaciju najmanje šest godina.

Održavalac je dužan da jedan primerak uverenja iz stava 1. ovog člana dostavi Ministarstvu najkasnije 30 dana od dana izdavanja uverenja.

Član 16.

Ministar, na osnovu dokumentacije o izvršenoj kontroli proizvodnje, izdaje uverenje o priznavanju semenskog useva za ostale kategorije semena.

Ministarstvo vodi evidenciju o izdatim uverenjima iz stava 1. ovog člana i čuva dokumentaciju najmanje šest godina.

Član 17.

Ministar bliže propisuje: način i postupak vršenja kontrole proizvodnje, obrazac prijave za kontrolu proizvodnje, obrazac zapisnika o kontroli u toku procesa proizvodnje, obrazac uverenja o priznavanju semenskog useva, sadržinu i način vođenja evidencije o priznavanju semenskog useva.

Član 18.

Troškove kontrole proizvodnje semena i izdavanja uverenja o priznavanju semenskog useva snosi proizvođač i uplaćuje na odgovarajući račun za uplatu javnih prihoda buxeta Republike.

Visina troškova utvrđuje se u skladu sa propisima o naknadama troškova u upravnom postupku.

IV. DORADA SEMENA

Član 19.

Seme može da se stavlja u promet ako je dorađeno.

Naturalno seme koje se dorađuje mora da ima uverenje o priznavanju semenskog useva.

Naturalno seme iz uvoza koje se dorađuje mora da ima fitosertifikat, sertifikat o sortnosti semena (OECD) ili odgovarajući dokument o sortnosti semena, izdati od nadležnog organa zemlje izvoznice.

Član 20.

Doradom semena može da se bavi privredno društvo, odnosno preduzeće, drugo pravno lice i preduzetnik (u daljem tekstu: dorađivač), koji je upisan u Registar dorađivača semena.

Član 21.

Upis u Registar dorađivača semena (u daljem tekstu: Registar dorađivača) vrši se na osnovu zahteva koji dorađivač podnosi Ministarstvu.

Zahtev za upis u Registar dorađivača sadrži:

1) podatke o dorađivaču (naziv, sedište, adresa, matični broj i poreski broj);

2) šifru delatnosti dorađivača;

3) podatke o skladišnom prostoru za odvojen smeštaj i čuvanje naturalnog (nedorađenog) odnosno dorađenog semena pojedinih vrsta, sorti i kategorija semena, koji obezbeđuje očuvanje kvaliteta i zdravstvenog stanja semena i podatke o prostoru za smeštaj otpada koji je nastao doradom semena;

4) uređaje i opremu za dosušivanje, prečišćavanje, selektiranje, pakovanje, zatvaranje ambalaže, plombiranje a u zavisnosti od vrste semena koje se dorađuje;

5) podatke o odgovornom licu (ime i prezime, adresa, jedinstveni matični broj i dokaz da ima završen poljoprivredni fakultet, smer ratarski, povrtarski ili opšti sa najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima dorade semena).

Ako dorađivač obavlja delatnost na više različitih mesta, u zahtevu navodi podatke iz stava 2. tač. 3), 4) i 5) ovog člana za svako mesto dorade.

Ministar donosi rešenje o upisu u Registar dorađivača.

U rešenju o upisu dorađivača u Registar dorađivača mora da se navede vrsta i kategorija semena koje dorađivač ima pravo da dorađuje.

Dorađivač je dužan da svaku promenu podataka prijavi Ministarstvu u roku od 15 dana od dana nastale promene.

Član 22.

Podaci iz Registra dorađivača su javni.

Ministar bliže propisuje sadržinu i način vođenja Registra dorađivača.

Član 23.

Dorađivač se briše iz Registra dorađivača ako svojom odlukom prestane da obavlja delatnost dorade semena ili ako prestane da ispunjava uslove iz člana 21. stav 2. tač. 3), 4) i 5) ovog zakona.

Član 24.

Ako je seme određene vrste i sorte dorađivalo više dorađivača, smatra se da je seme doradio dorađivač koji je izdao deklaraciju.

Član 25.

Dorađivač je dužan da vodi evidenciju i čuva dokumentaciju o količini preuzetog naturalnog i dorađenog semena najmanje šest godina.

Ministar bliže propisuje sadržinu, oblik i način vođenja evidencije iz stava 1. ovog člana.

Član 26.

Dorađivač može u postupku dorade pripremati mešavine određenih vrsta i sorti semena u određenim procentima svake komponente.

Svaka komponenta u mešavini mora ispunjavati norme kvaliteta za tu vrstu odnosno sortu semena.

Dorađivač je dužan da uništi otpad nastao doradom semena sitnosemenih mahunarki, kao i otpad koji ima seme parazitnih biljaka, korova i seme zaraženo karantinskim štetnim organizmima, a u prisustvu inspektora nadležnog za poslove semena.

Ministar propisuje način uništavanja otpada iz stava 3. ovog člana.

Član 27.

Otpad nastao doradom semena drugih biljnih vrsta može da se koristi za ishranu ljudi, životinja ili za industrijsku preradu ako je njegov kvalitet u skladu sa propisima kojima se uređuju pitanja kvaliteta u toj oblasti.

Član 28.

U toku žetve odnosno berbe, prevoza i čuvanja do dorade, naturalno seme mora biti odvojeno i obeleženo.

Naturalno seme koje se prevozi od njive do mesta skladištenja, čuvanja ili dorade mora da prati dokumentacija o proizvođaču, katastarskoj parceli, vrsti, sorti i kategoriji semena.

Dorađivač je dužan da u roku od 15 dana od dana prijema obranog odnosno požnjevenog semena, za svaki semenski usev (izolaciju) prijavi Ministarstvu preuzetu količinu naturalnog semena.

Ministar propisuje način prijave obranog, odnosno požnjevenog semena.

V. KVALITET SEMENA

Član 29.

Seme u pogledu kvaliteta mora da ispunjava propisane norme kvaliteta.

Za kvalitet semena u prometu odgovoran je dorađivač, odnosno uvoznik.

Član 30.

Ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta semena vrši se pre stavljanja u promet i korišćenja.

Ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta semena utvrđuje se za svaku partiju semena.

Član 31.

Ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta semena obavlja akreditovana laboratorija.

Dorađivač podnosi prijavu za ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta odnosno uzimanje uzoraka semena akreditovanoj laboratoriji.

Uz prijavu za ispitivanje iz stava 2. ovog člana dorađivač podnosi uverenje o priznavanju semenskog useva.

Član 32.

Privredno društvo, odnosno preduzeće, drugo pravno lice i preduzetnik može da obavlja poslove uzimanja uzoraka semena ako ima zaposleno lice koje je diplomirani inženjer poljoprivrede, smer ratarski, povrtarski, opšti ili smer zaštite bilja, sa najmanje pet godina radnog iskustva na istim ili sličnim poslovima.

Kvalitet semena utvrđuje se na uzorku semena koji je uzeo uzorkovač semena.

Ministar propisuje obrazac prijave za ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta semena, odnosno uzimanja uzoraka semena i najveću dozvoljenu količinu semena u partiji za pojedinačne biljne vrste i njihove mešavine.

Član 33.

O izvršenom ispitivanju kvaliteta semena akreditovana laboratorija izdaje izveštaj o ispitivanju kvaliteta semena.

Akreditovana laboratorija dužna je da čuva ispitane uzorke semena godinu dana od dana izdavanja izveštaja o ispitivanju kvaliteta semena, a dokumentaciju o ispitivanju semena najmanje šest godina od dana izdavanja izveštaja iz stava 1. ovog člana.

Akreditovana laboratorija dužna je da čuva ispitane uzorke krtole, lukovice i češnjeva mesec dana od dana izdavanja izveštaja o ispitivanju njihovog kvaliteta, a dokumentaciju o ispitivanju šest godina od dana izdavanja izveštaja iz stava 1. ovog člana.

Ministar propisuje metode uzorkovanja i ispitivanja kvaliteta semena, obrazac izveštaja o ispitivanju kvaliteta semena, kao i način čuvanja uzoraka krtola, lukovica i češnjeva.

Član 34.

Dorađivač semena, odnosno uvoznik odgovoran je za štetu krajnjem korisniku ako seme ne ispunjava uslove u pogledu deklarisanje vrste, sorte i kvaliteta semena.

VI. PAKOVANJE, DEKLARISANJE I OBELEŽAVANJE

Član 35.

Seme u prometu mora biti upakovano u originalno pakovanje na način koji obezbeđuje očuvanje njegovog kvaliteta.

Član 36.

Seme u prometu mora da odgovara kvalitetu označenom u deklaraciji i na etiketi.

Član 37.

U zavisnosti od vrste i kategorije semena deklaracija i etiketa mora biti jedinstvena prema sadržaju, veličini, boji i mora imati serijski broj.

Član 38.

Etiketu izdaje stručna organizacija koju ovlasti ministar.

Etiketu za sitna pakovanja semena izdaje dorađivač, odnosno uvoznik.

Stručna organizacija iz stava 1. ovog člana mora da ispunjava uslove u pogledu stručnog kadra, uređaja, opreme i prostora.

Stručna organizacija vodi evidenciju o izdatim etiketama.

Ministar propisuje bliže uslove koje mora da ispunjava stručna organizacija iz stava 1. ovog člana, veličinu pojedinačnih pakovanja semena u zavisnosti od vrste poljoprivrednog bilja, kao i sadržinu, oblik i način vođenja evidencije o izdatim etiketama.

Član 39.

Zabranjeno je stavljanje u promet semena kojem je rok važenja na deklaraciji i etiketi istekao.

Seme iz stava 1. ovog člana može da se stavi u promet ako se u postupku ispitivanja utvrdi da odgovara propisanom kvalitetu.

Seme iz stava 2. ovog člana pakuje se i obeležava u skladu sa članom 38. ovog zakona.

Član 40.

Zabranjeno je prepakivanje i razmeravanje izvornog originalnog pakovanja semena iz domaće proizvodnje i uvoza.

Izuzetno od stava 1. ovog člana dorađivač, odnosno uvoznik može da vrši prepakivanje semena, uz saglasnost Ministarstva.

Zahtev za prepakivanje semena dorađivač, odnosno uvoznik podnosi Ministarstvu.

Uz zahtev iz stava 3. ovog člana dorađivač, odnosno uvoznik prilaže deklaraciju, odnosno sertifikat o sortnosti semena (OECD), sertifikat o kvalitetu semena (ISTA) i fitosertifikat.

VII. PROMET SEMENA

Član 41.

Prometom semena može da se bavi privredno društvo, odnosno preduzeće, drugo pravno lice i preduzetnik, koji je upisan u Registar.

Prometom semena na veliko može da se bavi privredno društvo, odnosno preduzeće, drugo pravno lice i preduzetnik ako za poslove prometa semenom ima najmanje jedno zaposleno lice diplomiranog inženjera poljoprivrede smera ratarskog, povrtarskog ili opšteg.

Prometom semena na malo može da se bavi privredno društvo, odnosno preduzeće, drugo pravno lice i preduzetnik ako u svakom prodajnom objektu ima zaposleno lice sa najmanje IV stepenom stručne spreme poljoprivredne struke.

Član 42.

U promet može da se stavi seme sorti koje su upisane u Registar sorti poljoprivrednog bilja, kao i nesortno seme.

Član 43.

Seme u prometu mora da se skladišti i čuva na način i pod uslovima koji obezbeđuju očuvanje kvaliteta semena.

Promet semena ne može da se obavlja van prodajnog objekta.

Ministar propisuje bliže uslove koje treba da ispuni prodajni objekat iz stava 1. ovog člana.

VIII. UVOZ SEMENA

Član 44.

Uvozom semena može da se bavi privredno društvo, odnosno preduzeće, drugo pravno lice i preduzetnik, ako je upisano u Registar.

Subjekti iz stava 1. ovog člana mogu da uvoze seme sorti koje su upisane u Registar sorti poljoprivrednog bilja i koje ima fitosertifikat izdat od nadležnog organa zemlje izvoznice, kao i nesortno seme.

Član 45.

Seme može da se uvozi samo u originalnom pakovanju.

Naturalno seme može da se uvozi ako je sortno i ako je proizvedeno za račun domaćeg naručioca.

Seme iz stava 2. ovog člana mora da bude upakovano i označeno etiketom sive boje.

Uvoznik je dužan da vodi evidenciju o uvezenim količinama semena i semenskih mešavina.

Ministar propisuje sadržaj, oblik i način vođenja evidencije iz stava 4. ovog člana.

Član 46.

Uvezeno seme uz otpremnicu, mora da ima fitosertifikat, sertifikat o sortnosti semena (OECD) i sertifikat o kvalitetu semena (ISTA).

Uvezeno seme mora da ima deklaraciju izdatu od nadležnog organa zemlje izvoznice, a pri stavljanju u promet na teritoriji Republike obeležava se u skladu sa članom 38. ovog zakona.

Seme biljnih vrsta koje nisu obuhvaćene sistemom OECD sertifikacije, kao i uvoz semena iz zemalja koje nisu članice OECD, mora da prati dokument o sortnosti izdat od nadležnog organa zemlje izvoznice.

Kvalitet semena iz stava 3. ovog člana mora da bude ispitan u skladu sa ovim zakonom.

IX. RASAD POLJOPRIVREDNOG BILJA

Član 47.

Proizvodnjom rasada može da se bavi privredno društvo, odnosno preduzeće, drugo pravno lice i preduzetnik (u daljem tekstu: proizvođač rasada), koji je upisan u Registar.

Proizvodnjom rasada može da se bavi i fizičko lice na osnovu zaključenog ugovora o saradnji sa proizvođačem rasada, a rasad proizveden u toj saradnji smatra se proizvodnjom proizvođača.

Član 48.

Upis u Registar vrši se na osnovu zahteva koji proizvođač rasada podnosi Ministarstvu.

Zahtev za upis u Registar sadrži:

- 1) podatke o proizvođaču rasada (naziv, sedište, adresa, matični broj i poreski broj);
- 2) šifru delatnosti proizvođača rasada;
- 3) podatke o mestu proizvodnje rasada (katastarska parcela, objekat, obrada, nega, zaštita zemljišta i očuvanje bioloških i hemijskih svojstava zemljišta za proizvodnju rasada);
- 4) podatke o odgovornom licu (ime i prezime, adresa, jedinstveni matični broj i dokaz da ima najmanje IV stepen stručne spreme poljoprivredne struke, smer biljne proizvodnje).

Ako proizvođač rasada obavlja delatnost na više različitih mesta, u zahtevu navodi podatke iz stava 2. tač. 3) i 4) ovog člana za svako mesto proizvodnje.

Ministar donosi rešenje o upisu u Registar.

Proizvođač rasada je dužan da svaku promenu podataka prijavi Ministarstvu u roku od 15 dana od dana nastale promene.

Član 49.

Podaci iz Registra su javni.

Ministar bliže propisuje sadržinu i način vođenja Registra.

Član 50.

Proizvođač rasada briše se iz Registra ako svojom odlukom prestane da obavlja delatnost proizvodnje rasada ili ako prestane da ispunjava uslove iz člana 48. stav 2. tač. 3) i 4) ovog zakona.

Član 51.

Rasad može da se proizvodi samo od sorti koje su upisane u Registar sorti poljoprivrednog bilja, kao i od proizvodnog semena cveća, aromatičnog, lekovitog i začinskog bilja.

Član 52.

Proizvođač rasada dužan je da čuva originalnu ambalažu, potvrdu o poreklu semena ili račun o kupljenom semenu i da vodi evidenciju o proizvodnji rasada, kao i o količini proizvedenog rasada.

Proizvođač rasada dužan je da Ministarstvu podnese izveštaj o količini proizvedenog rasada najkasnije do 31. decembra tekuće godine.

Ministar propisuje sadržinu, oblik i način vođenja evidencije, kao i obrazac izveštaja iz stava 2. ovog člana.

Član 53.

Rasad koji se uvozi mora da bude proizveden od semena sorti koje su upisane u Registar sorti poljoprivrednog bilja, osim za sorte cveća, lekovitog, aromatičnog i začinskog bilja.

Rasad iz stava 1. ovog člana mora da prati sertifikat o sortnosti semena od koga je rasad proizveden izdat od nadležnog organa zemlje izvoznice.

Član 54.

Rasad u prometu mora da bude deklarisan i zdravstveno ispravan.

Rasad iz domaće proizvodnje deklariraju proizvođač, a rasad iz uvoza deklariraju uvoznik.

Na ambalaži rasada proizvođač odnosno uvoznik stavlja etiketu koja sadrži:

- 1) ime proizvođača odnosno uvoznika;
- 2) naziv vrste, sorte i kategorije semena od kojeg je rasad proizveden;
- 3) broj uverenja o zdravstvenom stanju rasada.

Član 55.

Prometom rasada može da se bavi privredno društvo, odnosno preduzeće, drugo pravno lice i preduzetnik, koji je upisan u Registar.

Član 56.

Proizvođač rasada može po prethodno pribavljenoj saglasnosti Ministarstva za račun inostranog naručioca da proizvodi rasad sorte koja nije upisana u Registar sorti poljoprivrednog bilja na osnovu ugovora sa inostranim naručiocem prema kojem isti preuzima celokupnu količinu proizvedenog rasada.

Rasad iz stava 1. ovog člana nije dozvoljeno stavljati u promet na teritoriji Republike.

X. MICELIJE JESTIVIH I LEKOVITIH GLJIVA

Član 57.

Proizvodnjom micelija jestivih i lekovitih gljiva (u daljem tekstu: micelije) može da se bavi privredno društvo, odnosno preduzeće, drugo pravno lice i preduzetnik (u daljem tekstu: proizvođač micelija), koji je upisan u Registar.

Proizvodnjom micelija može da se bavi i fizičko lice na osnovu zaključenog ugovora o saradnji sa proizvođačem micelija, a micelije proizvedene u toj saradnji smatraju se proizvodnjom proizvođača.

Član 58.

Upis u Registar vrši se na osnovu zahteva koji proizvođač micelija podnosi Ministarstvu.

Zahtev za upis u Registar sadrži:

- 1) podatke o proizvođaču micelija (naziv, sedište, adresa, matični broj i poreski broj);
- 2) šifru delatnosti proizvođača micelija;
- 3) podatke o mestu proizvodnje micelija (objekat, oprema, instrumenti i laboratorijske knjige);
- 4) podatke o odgovornom licu (ime i prezime, adresa, jedinstveni matični broj i dokaz da ima najmanje IV stepen stručne sprema poljoprivredne struke, smer biljne proizvodnje).

Ako proizvođač micelija obavlja delatnost na više različitih mesta, u zahtevu navodi podatke iz stava 2. tač. 3) i 4) ovog člana za svako mesto proizvodnje.

Ministar donosi rešenje o upisu u Registar.

Proizvođač micelija je dužan da svaku promenu podataka prijavi Ministarstvu u roku od 15 dana od dana nastale promene.

Član 59.

Podaci iz Registra su javni.

Ministar bliže propisuje sadržinu i način vođenja Registra.

Član 60.

Proizvođač micelija briše se iz Registra ako svojom odlukom prestane da obavlja delatnost proizvodnje micelija ili ako prestane da ispunjava uslove iz člana 58. stav 2. tač. 3) i 4) ovog zakona.

Član 61.

Proizvođač micelija je dužan da vodi evidenciju o proizvodnji i količini proizvedene micelije i da o tome podnese izveštaj Ministarstvu najkasnije do 31. decembra tekuće godine.

Ministar propisuje obrazac izveštaja iz stava 1. ovog člana.

Član 62.

Micelije u prometu moraju da budu upakovane i deklarisanane.

Micelije u prometu moraju da odgovaraju deklarisanjoj vrsti, soju i moraju da budu zdravstveno ispravne (bez prisustva virusa, bakterija, gljiva, nematoda, insekata, grinja i dr).

Micelije iz domaće proizvodnje deklarirše proizvođač micelija, a micelije iz uvoza deklarirše uvoznik.

Član 63.

Prometom micelija može da se bavi privredno društvo, odnosno preduzeće, drugo pravno lice i preduzetnik, koji je upisan u Registar.

XI. PRIZNAVANJE SORTI POLJOPRIVREDNOG BILJA I UPIS U REGISTAR SORTI POLJOPRIVREDNOG BILJA

Član 64.

Priznavanje sorti poljoprivrednog bilja, u smislu ovog zakona, jeste priznavanje novostvorene domaće sorte i odobravanje uvođenja u proizvodnju strane sorte (u daljem tekstu: priznavanje sorte).

Član 65.

U postupku priznavanja sorte utvrđuje se njen kvalitet i druge bitne osobine na osnovu kojih se ta sorta može priznati, odnosno odobriti, a seme te sorte umnožavati i stavljati u promet kao sortni na teritoriji Republike.

Član 66.

Sorta se priznaje ako se na osnovu rezultata ispitivanja određenih bitnih osobina sorte utvrdi da:

- 1) je različita, uniformna i stabilna (DUS test);**
- 2) ima bolju proizvodnu i upotrebnu vrednost (VCU test);**
- 3) je ime sorte u skladu sa propisanim zahtevima.**

Ministar propisuje metode ispitivanja sorte iz stava 1. ovog člana na oglednom polju i u laboratoriji, odnosno bitnih osobina pojedinih vrsta poljoprivrednog bilja ili grupe poljoprivrednog bilja.

Član 67.

Sorta je različita ako se razlikuje najmanje po jednoj osobini od bilo koje sorte iz referentne kolekcije.

Sorta je uniformna ako je dovoljno ujednačena u bitnim osobinama s obzirom na odstupanja koja se mogu očekivati zbog osobenosti njenog umnožavanja.

Sorta je stabilna ako njene bitne osobine ostaju nepromenjene i posle ponovnog umnožavanja ili u slučaju pojedinačnog ciklusa umnožavanja, posle svakog takvog ciklusa.

Član 68.

Proizvodnim i upotrebnim osobinama sorte smatraju se:

- 1) prinos;**
- 2) kvalitet proizvoda;**
- 3) druge osobine koje su od uticaja na povećanje obima**

proizvodnje ili poboljšanje kvaliteta.

1. Postupak priznavanja sorte

Član 69.

Postupak priznavanja sorte pokreće se na osnovu zahteva koji podnosi vlasnik sorte, odnosno njegov ovlašćeni zastupnik.

Zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi se Ministarstvu posebno za svaku sortu.

Ministar propisuje obrazac i sadržinu zahteva iz stava 1. ovog člana, kao i kriterijume za određivanje naziva sorte.

Član 70.

Na zahtev Ministarstva podnosilac zahteva dužan je da uz zahtev dostavi na uvid dokumentaciju o radu na stvaranju sorte.

Podaci u zahtevu i dokumentaciji koji se odnose na poreklo izvornog materijala i na opis procesa stvaranja sorte su službena tajna.

Član 71.

Ministarstvo je dužno da obavesti podnosioca zahteva da će sorta biti ispitivana i da od njega zatraži potrebnu količinu semena sorte radi ispitivanja.

Na osnovu obaveštenja iz stava 1. ovog člana podnosilac zahteva dužan je da blagovremeno dostavi Ministarstvu seme sorte u količini i na način koji propiše ministar.

Ako podnosilac zahteva ne ispuni uslove iz stava 2. ovog člana zahtev će se odbaciti.

Član 72.

Različitost, uniformnost i stabilnost sorte, kao i upotrebna i proizvodna vrednost sorte utvrđuje se ispitivanjima na oglednom polju i u laboratoriji.

Ispitivanje sorte na oglednom polju traje dve godine.

Izuzetno od stava 2. ovog člana za sortu koja je prijavljena za ispitivanje na jedno ili više dodatnih svojstava u odnosu na sortu upisanu u Registar sorti poljoprivrednog bilja, ispitivanje traje jednu godinu i vrši se metodom koju propisuje ministar.

Sorta iz stava 3. ovog člana upisuje se u Registar sorti poljoprivrednog bilja sa oznakom prisustva dodatnog svojstva.

Član 73.

Ispitivanje sorte u oglednom polju i laboratoriji vrši se pod šifrovanim oznakama koje predstavljaju službenu tajnu. Šifre se otvaraju i zatvaraju svake godine i o dobijenim rezultatima Ministarstvo obaveštava podnosioca zahteva.

Član 74.

Ispitivanje proizvodne i upotrebne vrednosti sorte vrši se istovremeno sa jednom ili više sorti standarda.

Kao sorta standarda može se odrediti samo sorta upisana u Registar sorti poljoprivrednog bilja koja po svojim biološkim i proizvodnim osobinama ima najveću vrednost za namenu za koju se vrši ispitivanje.

Ako za pojedinu vrstu poljoprivrednog bilja, tip unutar vrste poljoprivrednog bilja ili za određenu namenu se ne može odrediti sorta standard iz stava 2. ovog člana, sorta se ispituje bez sorte standarda jednu godinu.

Član 75.

Ispitivanje sorte na oglednom polju, odnosno u laboratoriji vrši pravno ili fizičko lice koje ima potrebnu opremu i stručna lica za vršenje tih ispitivanja (u daljem tekstu: izvođač ogleda).

Ministarstvo zaključuje ugovor sa izvođačem ogleda za ispitivanje sorti na oglednom polju, odnosno u laboratoriji.

Ministar bliže propisuje uslove iz stava 1. ovog člana.

Ministarstvo će priznati rezultate ispitivanja DUS testova koji su urađeni u zemlji članici UPOV-a.

Izvođač ogleda koji je zaključio ugovor o ispitivanju sorte na oglednom polju, odnosno u laboratoriji dužan je da dostavi Ministarstvu rezultate ispitivanja izvršenih prema propisanoj metodi i obavezama iz ugovora.

Član 76.

Ministarstvo vrši obradu godišnjih i završnih rezultata dobijenih na oglednom polju, odnosno u laboratoriji.

Obrada podataka iz stava 1. ovog člana vrši se po metodi koju propiše ministar.

Konačni rezultati ispitivanja dostavljaju se stručnoj komisiji, radi ocene proizvodne i upotrebne vrednosti sorte, kao i njene različitosti, uniformnosti i stabilnosti, a godišnji rezultat podnosiocu zahteva.

Stručnu komisiju iz stava 3. ovog člana obrazuje ministar.

Član 77.

Za sorte povrća koje su posle prve godine ispitivanja na oglednom polju pokazale bolje rezultate proizvodne i upotrebne vrednosti od sorte standard, podnosilac zahteva može podneti Ministarstvu zahtev za privremeno priznavanje sorte.

Zahtev za privremeno priznavanje sorte povrća razmatra stručna komisija iz člana 76. ovog zakona.

Na osnovu predloga stručne komisije, ministar donosi rešenje o privremenom priznavanju sorte povrća u trajanju od godinu dana.

Za vreme trajanja privremenog priznavanja sorte nastavlja se ispitivanje sorte u skladu sa ovim zakonom.

Član 78.

Na osnovu rezultata ispitivanja sorte na oglednom polju, odnosno u laboratoriji, a na predlog stručne komisije, ministar donosi rešenje o priznavanju sorte ili o odbijanju zahteva.

2. Upis u Registar sorti poljoprivrednog bilja

Član 79.

Sortu za koju je doneto rešenje o priznavanju sorte, odnosno o privremenom priznavanju sorte povrća Ministarstvo upisuje u Registar sorti poljoprivrednog bilja.

Za vreme za koje je sorta upisana u Registar sorti poljoprivrednog bilja seme sorte može se stavljati u promet kao sortno.

Član 80.

Registar sorti poljoprivrednog bilja sadrži naročito podatke o:

- 1) priznatim novostvorenim domaćim sortama;**
- 2) stranim sortama za koje je odobreno uvođenje u proizvodnju;**
- 3) odomaćenim sortama;**
- 4) sortama povrća koje su privremeno priznate.**

Ministar bliže propisuje sadržinu Registra sorti poljoprivrednog bilja.

Član 81.

U Registar sorti poljoprivrednog bilja mogu se upisati odomaćene sorte koje ne ispunjavaju sve uslove propisane ovim zakonom za upis u Registar sorti poljoprivrednog bilja i one se posebno obeležavaju.

Ministarstvo upisuje sortu iz stava 1. ovog člana u Registar sorti poljoprivrednog bilja na osnovu opšte poznatih podataka o proizvodnoj i upotrebnoj vrednosti sorte.

Uzorci semena odomaćenih sorti koje su upisane u Registar sorti poljoprivrednog bilja čuvaju se u banci biljnih gena.

Član 82.

Ministar donosi rešenje o brisanju novostvorenih domaćih sorti i stranih sorti za koje je odobreno uvođenje u proizvodnju iz Registra sorti poljoprivrednog bilja, ako:

- 1) to zatraži podnosilac zahteva;
- 2) je isteklo 15 godina od dana upisa sorte u Registar sorti poljoprivrednog bilja;
- 3) održavalac sorte ne obezbeđuje održavanje sorte na način koji garantuje očuvanje sortnosti, uniformnosti i stabilnosti;
- 4) vlasnik sorte ili njegov ovlašćeni zastupnik ne obezbedi uzorak semena sorte iz člana 86. ovog zakona.

Sorta koja je brisana iz Registra sorti poljoprivrednog bilja može da se stavlja u promet najduže tri godine od dana brisanja iz Registra sorti poljoprivrednog bilja.

Na zahtev vlasnika sorte ili njegovog ovlašćenog zastupnika sorta koja je brisana iz Registra sorti poljoprivrednog bilja može se ponovo prijaviti za upis u Registar sorti poljoprivrednog bilja.

Član 83.

Ministar donosi rešenje o brisanju odomaćene sorte iz Registra sorti poljoprivrednog bilja, ako:

- 1) održavalac sorte ne obezbeđuje održavanje sorte na način koji garantuje očuvanje sortnosti, uniformnosti i stabilnosti;
- 2) održavalac sorte ili njegov ovlašćeni zastupnik ne obezbedi uzorak semena sorte iz člana 86. ovog zakona;
- 3) se za pet godina od dana stupanja na snagu ovog zakona ne utvrdi održavalac sorte.

Sorta koja je brisana iz Registra sorti poljoprivrednog bilja može da se stavlja u promet najduže tri godine od dana brisanja iz Registra sorti poljoprivrednog bilja.

Član 84.

Ministar utvrđuje spisak upisanih, odnosno brisanih sorti iz Registra sorti

poljoprivrednog bilja.

Član 85.

Troškove upisa u Registar sorti poljoprivrednog bilja snosi podnosilac zahteva i uplaćuje na odgovarajući račun za uplatu javnih prihoda buxeta Republike.

Visina troškova utvrđuje se u skladu sa propisima o naknadama troškova u upravnom postupku.

Za troškove postupka priznavanja sorte plaća se naknada.

Visinu naknade troškova postupka iz stava 3. ovog člana utvrđuje Vlada Republike Srbije.

3. Održavanje sorte

Član 86.

Održavalac sorte dužan je da održava sortu po propisanim metodama sve dok je sorta upisana u Registar sorti poljoprivrednog bilja.

Održavalac sorte dužan je, da na zahtev Ministarstva, dostavi uzorak semena sorte u roku od 15 dana, radi:

- 1) provere da li se sorta održava tako da joj se ne menjaju sortnost, uniformnost i stabilnost;
- 2) čuvanja standardnog uzorka ili njegove obnove.

Ministar propisuje metode održavanja sorte.

Član 87.

Kontrolu održavanja sorte vrši Ministarstvo tako što ispitivanjem sorte proverava da li se održava sortnost, uniformnost i stabilnost.

Kontrolu održavanja sorte Ministarstvo može da poveri ovlašćenoj organizaciji koja ispunjava uslove u pogledu opreme i stručnih lica za obavljanje te kontrole.

Ako Ministarstvo na osnovu rezultata kontrole održavanja sorte iz stava 1. ovog člana utvrdi da održavalac sorte nije održavao sortu na način koji garantuje očuvanje sortnosti, stabilnosti i uniformnosti oduzima mu pravo održavanja te sorte, a ako je jedini održavalac poništava se i rešenje o upisu te sorte u Registar sorti poljoprivrednog bilja.

Kontrola održavanja sorte vrši se po metodama koje propisuje ministar.

Član 88.

Troškove kontrole održavanja sorte snosi održavalac sorte od koga je uzorak uzet

i uplaćuje na odgovarajući račun za uplatu javnih prihoda buxeta Republike.

Visina troškova utvrđuje se u skladu sa propisima o naknadama troškova u upravnom postupku.

Član 89.

Uzorak sorte koja je upisana u Registar sorti poljoprivrednog bilja ili za koju je pokrenut postupak upisa u Registar sorti poljoprivrednog bilja čuva se kao standardni uzorak.

XII. POSTKONTROLNA ISPITIVANJA SEMENA

Član 90.

Osnovno i sertifikovano seme koje se proizvodi, doraduje i stavlja u promet podleže postkontrolnom ispitivanju.

Za postkontrolno ispitivanje semena iz stava 1. ovog člana koristi se standardni uzorak semena kao kontrolni uzorak.

Postkontrolnim ispitivanjem semena proverava se originalnost (sortnost) i genetička čistoća semena.

Član 91.

Postkontrolno ispitivanje semena vrši Ministarstvo.

Postkontrolna ispitivanja semena Ministarstvo može da poveri ovlašćenoj organizaciji iz člana 13. ovog zakona.

Član 92.

Ministar propisuje metode uzimanja uzoraka semena, procenat uzoraka koji se uzima svake godine za postkontrolno ispitivanje semena, kao i način vršenja postkontrolnog ispitivanja semena.

Član 93.

Troškove postkontrolnog ispitivanja semena snosi privredno društvo, odnosno preduzeće, drugo pravno lice ili preduzetnik od koga je uzorak semena uzet ako seme ne odgovara propisanom, odnosno deklarisanom kvalitetu, odnosno Ministarstvo ako seme odgovara propisanom, odnosno deklarisanom kvalitetu.

Troškovi iz stava 1. ovog člana utvrđuju se u skladu s propisima o naknadama troškova u upravnom postupku.

XIII. NADZOR

Član 94.

Ministarstvo vrši nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona.

Ministarstvo vrši inspeksijski nadzor preko inspektora nadležnog za poslove semena (u daljem tekstu: inspektor).

Poslove inspektora može da obavlja diplomirani inženjer poljoprivrede za voćarstvo i vinogradarstvo, zaštitu bilja ili ratarstvo i diplomirani inženjer agronomije sa najmanje tri godine radnog iskustva i položenim stručnim ispitom.

Član 95.

Privredno društvo, odnosno preduzeće, drugo pravno lice i preduzetnik koji podleže nadzoru iz čl. 96. i 97. ovog zakona dužno je da inspektoru omogući vršenje inspeksijskog nadzora i da mu bez odlaganja stavi na uvid i raspolaganje potrebnu dokumentaciju i druge dokaze i izjasni se o činjenicama koje su od značaja za vršenje nadzora.

Član 96.

U vršenju poslova inspeksijskog nadzora inspektor ima pravo i dužnost da:

- 1) vrši kontrolu da li je proizvođač semena upisan u Registar proizvođača semena, rasada, micelija jestivih i lekovitih gljiva;
- 2) vrši kontrolu ispunjenosti uslova iz člana 6. stav 2. tač. 3), 4) i 5) ovog zakona;
- 3) vrši kontrolu dokumentacije i vođenja evidencije o proizvodnji semena;
- 4) vrši kontrolu procesa proizvodnje;
- 5) vrši kontrolu da li se povereni poslovi vrše u skladu sa odredbama ovog zakona i propisima donetim na osnovu njega;
- 6) vrši kontrolu da li je dorađivač upisan u Registar dorađivača semena;
- 7) vrši kontrolu ispunjenosti uslova iz člana 21. stav 2. tač. 3), 4) i 5) ovog zakona;
- 8) vrši kontrolu dokumentacije i vođenja evidencije o masi preuzetog naturalnog i dorađenog semena;
- 9) vrši kontrolu i nadzire postupak uništavanja otpada koji je nastao doradom semena;
- 10) vrši kontrolu prijavljivanja od strane dorađivača preuzete količine naturalnog semena za svaki semenski usev;

- 11) vrši kontrolu kvaliteta semena u doradi i prometu;
- 12) vrši kontrolu dokumentacije o ispitivanju semena, čuvanja uzoraka semena od strane akreditovane laboratorije;
- 13) vrši kontrolu ispunjenosti uslova stručnih organizacija koje vrše štampanje etiketa i kontrolu evidencije izdatih etiketa;
- 14) vrši kontrolu upisa prometnika u Registar;
- 15) vrši kontrolu prometa i korišćenja semena;
- 16) vrši kontrolu ispunjenosti uslova prodajnog objekta;
- 17) vrši kontrolu upisa uvoznika u Registar;
- 18) vrši kontrolu vođenja evidencije o uvezenim količinama semena i semenskih mešavina;
- 19) vrši kontrolu da li je proizvođač rasada upisan u Registar proizvođača semena, rasada, micelija jestivih i lekovitih gljiva;
- 20) vrši kontrolu ispunjenosti uslova iz člana 48. stav 2. tač. 3) i 4) ovog zakona;
- 21) vrši kontrolu čuvanja originalne ambalaže, potvrde o poreklu semena ili računa o kupljenom semenu kao i vođenje evidencije o proizvodnji i količini proizvedenog rasada;
- 22) vrši kontrolu da li je proizvođač prijavio količinu proizvedenog rasada u roku;
- 23) vrši kontrolu rasada u proizvodnji i prometu;
- 24) vrši kontrolu ispunjenosti uslova iz člana 58. stav 2. tač. 3) i 4) ovog zakona;
- 25) vrši kontrolu da li je proizvođač, odnosno prometnik micelija upisan u Registar proizvođača semena, rasada, micelija jestivih i lekovitih gljiva;
- 26) vrši kontrolu vođenja evidencije o proizvodnji i količini proizvedene micelije;
- 27) vrši kontrolu proizvodnje i prometa micelija;
- 28) vrši kontrolu uvođenja novih sorti u proizvodnju i odobravanje uvođenja u proizvodnju strane sorte;
- 29) vrši kontrolu održavanja sorte po propisanim metodama;
- 30) vrši kontrolu da li su uvezene sorte upisane u Registar sorti poljoprivrednog bilja;
- 31) uzima uzorke semena, bez naknade, radi ispitivanja i utvrđivanja kvaliteta semena i za postkontrolne testove;
- 32) proverava da li je u postupku kontrole proizvodnje semena sorta čije se seme proizvodi upisana u Registar sorti poljoprivrednog bilja, odnosno u registar zaštićenih sorti i da li je regulisano pravo korišćenja sorte sa nosiocem prava zaštite sorte;
- 33) kontroliše izvršavanje mera po ovom zakonu.

Član 97.

U vršenju poslova iz člana 96. ovog zakona inspektor je ovlašćen i dužan da:

1) zabrani proizvodnju semena ako proizvođač nije upisan u Registar proizvođača semena ili više ne ispunjava uslove iz člana 6. stav 2. tač. 3), 4) i 5) ovog zakona;

2) zabrani proizvodnju ako nije prijavljena u skladu sa članom 14. ovog zakona;

3) zabrani proizvodnju, korišćenje i promet semena sorti koje nisu upisane u Registar sorti poljoprivrednog bilja, odnosno koje su brisane iz Registra sorti poljoprivrednog bilja;

4) zabrani doradu semena ako dorađivač nije upisan u Registar ili više ne ispunjava uslove iz člana 21. ovog zakona;

5) zabrani doradu, korišćenje i promet naturalnog semena koje nema uverenje o priznavanju semenskog useva;

6) zabrani proizvodnju, doradu, korišćenje i stavljanje u promet semena suprotno odredbama ovog zakona;

7) zabrani promet semena van prodajnog objekta;

8) oduzme i uništi seme koje se proizvodi, dorađuje, koristi ili stavlja u promet suprotno odredbama ovog zakona;

9) naredi otklanjanje utvrđene nepravilnosti kada u postupku nadzora utvrdi da propis o semenu nije primenjen ili je nepravilno primenjen i odredi za to potreban rok;

10) zabrani stavljanje semena u promet koje nije dorađeno, koje nije propisno upakovano, nije u originalnom pakovanju, nije deklarirano i obeleženo u skladu sa ovim zakonom, koje ne odgovara propisanom kvalitetu ili čiji kvalitet nije utvrđen na propisan način;

11) zabrani stavljanje u promet semena kome je rok važenja na deklaraciji i etiketi istekao;

12) zabrani proizvodnju rasada ako proizvođač rasada nije upisan u Registar ili više ne ispunjava uslove iz člana 48. ovog zakona;

13) zabrani proizvodnju, korišćenje i stavljanje u promet rasada suprotno odredbama ovog zakona;

14) oduzme i uništi rasad koji je stavljen u promet suprotno odredbama ovog zakona;

15) zabrani proizvodnju micelija ako proizvođač micelija nije upisan u Registar ili više ne ispunjava uslove iz člana 58. ovog zakona;

16) zabrani proizvodnju, korišćenje i stavljanje u promet micelija suprotno odredbama ovog zakona;

17) oduzme i uništi micelije koji je stavljen u promet suprotno odredbama ovog zakona.

Mere iz stava 1. ovog člana nalažu se rešenjem inspektora u upravnom postupku.

Troškovi koji nastanu prilikom oduzimanja, čuvanja i uništavanja semena, rasada i micelija na osnovu ovlašćenja iz stava 1. tač. 8), 14) i 17) ovog člana padaju na teret lica od kojeg je seme oduzeto.

Oduzeto seme koje može da se koristi za ishranu riba i stoke i za proizvodnju stočne hrane može da se ustupa javnom licitacijom zainteresovanom privrednom društvu, odnosno preduzeću ili drugom pravnom i fizičkom licu i preduzetniku samo za te namene.

Član 98.

U vršenju inspekcijskog nadzora ispitivanja i utvrđivanja kvaliteta uzorka semena uzorak semena uzima inspektor.

Ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta uzorka semena Ministarstvo može da poveri akreditovanoj laboratoriji.

Troškove ispitivanja i utvrđivanja kvaliteta uzoraka semena iz stava 1. ovog člana snosi pravno lice ili preduzetnik od koga je uzorak uzet, ako seme ne odgovara propisanom, odnosno deklarisanom kvalitetu, odnosno Ministarstvo ako seme odgovara propisanom, odnosno deklarisanom kvalitetu.

Troškovi iz stava 3. ovog člana utvrđuju se u skladu s propisima o naknadama troškova u upravnom postupku.

Član 99.

Protiv rešenja inspektora može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

Po žalbi protiv prvostepenog rešenja inspektora rešava ministar.

Rešenje iz stava 3. ovog člana konačno je.

XIV. KAZNENE ODREDBE

Član 100.

Novčanom kaznom od 200.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup privredno društvo, odnosno preduzeće ili drugo pravno lice, ako:

- 1) postupi suprotno odredbama člana 4. ovog zakona;
- 2) se bavi proizvodnjom, prometom i uvozom semena ili proizvodnjom i prometom rasada ili proizvodnjom i prometom micelija a nije upisano u Registar

proizvođača semena, rasada, micelija jestivih i lekovitih gljiva (član 5. stav 1, član 41. stav 1, član 44. stav 1, član 47. stav 1, član 55, član 57. stav 1, član 63);

3) ne prijavi Ministarstvu promenu podataka u propisanom roku (član 6. stav 5, član 21. stav 6, član 48. stav 5, član 58. stav 5);

4) proizvodi seme suprotno odredbama čl. 10. i 11. ovog zakona;

5) obavlja poverene poslove stručne kontrole proizvodnje semena iz člana 13. stav 2. ovog zakona, a ne ispunjava propisane uslove (član 13. stav 4);

6) se bavi doradom semena, a nije upisano u Registar doradivača semena (član 20);

7) obavlja ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta semena, a ne ispunjava propisane uslove iz člana 32. st. 1. i 2. ovog zakona;

8) stavlja u promet seme koje ne odgovara propisanim normama kvaliteta označenim u deklaraciji i na etiketi (član 36);

9) izdaje etiketu, a ne ispunjava uslove iz člana 38. stav 3. ovog zakona;

10) stavi u promet seme za koje je rok važenja iz deklaracije i etikete istekao (član 39. stav 1);

11) stavi u promet seme sorti koja nije upisana u Registar sorti (član 42);

12) uveze seme suprotno odredbi člana 44. stav 2. ovog zakona;

13) uvozi seme koje nije u originalnom pakovanju (član 45. stav 1);

14) uvozi naturalno seme suprotno odredbama člana 45. st. 2. i 3. ovog zakona;

15) proizvodi rasad od sorte koja nije upisana u Registar sorti (član 51);

16) uvozi rasad koji nije proizveden od semena sorti koje su upisane u Registar sorti i koji ne prati sertifikat o sortnosti semena (član 53);

17) sortu koja je brisana iz Registra sorti stavi u promet posle tri godine od dana brisanja iz Registra sorti (član 82. stav 2);

18) poverene poslove kontrole održavanja sorte ne vrši u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega (član 87);

19) ne postupi po rešenju inspektora u skladu sa ovim zakonom.

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 50.000 do 200.000 dinara i odgovorno lice u privrednom društvu, odnosno preduzeću ili drugom pravnom licu.

Za radnje iz stava 1. ovog člana pored novčane kazne može se izreći i zaštitna mera zabrane obavljanja određenih delatnosti za pravno lice i odgovornom licu da vrši određene poslove u trajanju od šest meseci do deset godina.

Član 101.

Novčanom kaznom od 150.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj privredno društvo, odnosno preduzeće ili drugo pravno lice, ako:

- 1) stavlja u promet naturalno seme suprotno odredbama člana 19. ovog zakona;
- 2) postupi suprotno odredbi člana 26. stav 3. ovog zakona;
- 3) ne čuva ispitane uzorke semena i dokumentaciju o ispitivanju semena u skladu sa odredbom člana 33. stav 2. ovog zakona;
- 4) ne čuva ispitane uzorke krtole, lukovice i češnjeva kao i dokumentaciju o njihovom ispitivanju u skladu sa odredbom člana 33. stav 3. ovog zakona;
- 5) stavi u promet seme suprotno odredbi člana 35. ovog zakona;
- 6) prepakuje i razmerava izvorno originalno pakovanje semena iz domaće proizvodnje i uvoza (član 40. stav 1);
- 7) seme u prometu ne skladišti i ne čuva u propisanim uslovima (član 43. stav 1);
- 8) postupi suprotno odredbi člana 52. stav 1. ovog zakona;
- 9) u promet stavlja rasad koji nije deklarisan i zdravstveno ispravan (član 54. stav 1);
- 10) proizvodi rasad za račun inostranog naručioca bez saglasnosti Ministarstva (član 56. stav 1);
- 11) postupi suprotno odredbi člana 56. stav 2. ovog zakona;
- 12) stavi u promet micelije suprotno odredbama člana 62. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara i odgovorno lice u privrednom društvu, odnosno preduzeću ili drugom pravnom licu.

Član 102.

Novčanom kaznom od 100.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj privredno društvo, odnosno preduzeće ili drugo pravno lice, ako:

- 1) Ministarstvu ne podnese prijavu za vršenje kontrole proizvodnje u roku iz člana 14. ovog zakona;
- 2) Ministarstvu ne dostavi uverenje o priznavanju semenskog useva predosnovnog semena u roku iz člana 15. stav 3. ovog zakona;
- 3) ne vodi evidenciju i ne čuva dokumentaciju u skladu sa odredbama člana 25. ovog zakona;
- 4) Ministarstvu ne podnese prijavu za svaki semenski usev (izolaciju) o količini naturalnog semena u propisanom roku (član 28. stav 3);
- 5) vrši promet semena van prodajnog objekta (član 43. stav 2);
- 6) ne vodi evidenciju o uvezenim količinama semena i semenskih mešavina (član 45. stav 4);
- 7) Ministarstvu ne podnese izveštaj o količini proizvedenog rasada u propisanom roku (član 52. stav 2);

8) ne vodi evidenciju o proizvodnji i količini proizvedenih micelija i o tome ne podnese izveštaj Ministarstvu do propisanog roka (član 61. stav 1).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 10.000 do 30.000 dinara i odgovorno lice u privrednom društvu, odnosno preduzeću ili drugom pravnom licu.

Član 103.

Ako radnje iz člana 100. stav 1. tač. 1) do 4), tač. 6) do 8), tač. 10) do 17) i tačka 19), člana 101. stav 1. tač. 1) i 2), tač. 5) do 12) i člana 102. ovog zakona učini preduzetnik, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 5.000 do 500.000 dinara.

Član 104.

Novčanom kaznom od 2.500 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako se bavi proizvodnjom semena, rasada ili micelija, a nije zaključilo ugovor sa proizvođačem semena, rasada, odnosno micelija (član 5. stav 2, član 47. stav 2, član 57. stav 2).

xv. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 105.

Privredno društvo, odnosno preduzeće, drugo pravno lice i preduzetnik, koji se bave proizvodnjom semena, doradom, prometom i uvozom semena dužni su da svoje poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 106.

Do donošenja propisa na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primenjivaće se propisi doneti na osnovu Zakona o semenu i sadnom materijalu ("Službeni glasnik RS", br. 54/93 i 35/94) i Zakona o priznavanju sorti poljoprivrednog i šumskog bilja ("Službeni list SRJ", br. 12/98 i 37/02) ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 107.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe Zakona o semenu i sadnom materijalu ("Službeni glasnik RS", br. 54/93 i 35/94) koje se odnose na seme i odredbe Zakona o priznavanju sorti poljoprivrednog i šumskog bilja ("Službeni list SRJ", br. 12/98 i 37/02) koje se odnose na priznavanje sorti semena.

Član 108.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".